

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1999-2000

3 mei 2000

VERSLAG

– van het Rekenhof –

**van het onderzoek van de ontwerpen van decreet
houdende de aanpassing van de middelenbegroting en de algemene uitgavenbegroting
van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2000**

REKENHOF

N 14-1.807.293 B1

Bijlage : 1 verslag

Brussel, 2 mei 2000

Mijnheer de Voorzitter,

Naar aanleiding van het onderzoek van de ontwerpen van decreet houdende aanpassing van de middelenbegroting en de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2000, doet het Rekenhof u hierbij zijn verslag met commentaar en opmerkingen geworden.

Aan de leden van de Vlaamse regering wordt heden een exemplaar gezonden.

Op last :
De Hoofdgriffier,

Het Rekenhof :
De Eerste Voorzitter,

J. VAN de VELDE

F. VAN DEN HEEDÉ

Aan de heer N. DE BATSELIÉ
Voorzitter van het Vlaams Parlement
Leuvenseweg 27
1011 BRUSSEL

**VERSLAG VAN HET ONDERZOEK VAN DE
ONTWERPEN VAN DECREET HOUDENDE
AANPASSING VAN DE MIDDELENBEGROTING
EN DE ALGEMENE UITGAVENBEGROTING
VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP
VOOR HET BEGROTINGSJAAR 2000**

**Dit verslag is door de Nederlandse kamer van het Rekenhof
vastgesteld in haar zitting van 2 mei 2000**

INHOUDSTAFEL

I. ONTWERP VAN DECREET HOUDENDE AANPASSING VAN DE MIDDELENBEGROTING VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP VOOR HET BEGROTINGSJAAR 2000.....	7
TABEL	7
II. ONTWERP VAN DECREET HOUDENDE AANPASSING VAN DE ALGEMENE UITGAVENBEGROTING VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP VOOR HET BEGROTINGSJAAR 2000.....	9
II.1. CORPUS VAN HET ONTWERP	9
II.2. KREDIETTABEL - AFDELING I - BEGROTINGSKREDIETEN DEPARTEMENTALE BEGROTINGEN	10
II.3. BEGROTINGEN VAN DE DIENSTEN MET AFZONDERLIJK BEHEER (DAB'S) - AFDELING III VAN DE UITGAVENBEGROTING.....	16
II.4. BEGROTINGEN VAN DE VLAAMSE OPENBARE INSTELLINGEN (VOI's) - AFDELING V VAN DE UITGAVENBEGROTING.....	17
III. TOELICHTINGEN.....	21
ALGEMENE UITGAVENBEGROTING	21
BIJLAGE - FORMELE OPMERKINGEN.....	24
1. ONTWERP VAN DECREET HOUDENDE AANPASSING VAN DE MIDDELENBEGROTING VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP VOOR HET BEGROTINGSJAAR 2000.....	24
TABEL	24
2. ONTWERP VAN DECREET HOUDENDE AANPASSING VAN DE ALGEMENE UITGAVENBEGROTING VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP VOOR HET BEGROTINGSJAAR 2000.....	24
2.1. CORPUS VAN HET ONTWERP	24
2.2. BEGROTINGEN VAN DE DIENSTEN MET AFZONDERLIJK BEHEER (DAB's) - AFDELING III VAN DE UITGAVENBEGROTING.....	25
2.3. BEGROTINGEN VAN DE VLAAMSE OPENBARE INSTELLINGEN (VOI's) - AFDELING V VAN DE UITGAVENBEGROTING.....	26
2.4. ESR-CLASSIFICATIE.....	27
2.4.1. Krediettabel - Afdeling I - Begrotingskredieten - Departementale begrotingen	27
2.4.2. Begrotingen van de diensten met afzonderlijk beheer (DAB's) - Afdeling III van de uitgavenbegroting.....	29
2.4.3. Begrotingen van de Vlaamse openbare instellingen (VOI's) - Afdeling V van de uitgavenbegroting	30
3. TOELICHTINGEN.....	31
ALGEMENE UITGAVENBEGROTING	31

I. ONTWERP VAN DECREET HOUDENDE AANPASSING VAN DE MIDDELENBEGROTING VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP VOOR HET BEGROTINGSJAAR 2000

TABEL

OA 24, PR 10 (Algemene financiële logistiek), artikel 28.02 (Inkomsten naar aanleiding van financiële technische transacties met betrekking tot overheidsgebouwen (Fonds onroerende goederen artikel 19 van het decreet 21 december 1990) (toegewezen ontvangsten: 250 miljoen BEF))

De geraamde ontvangst heeft betrekking op de mogelijke opbrengst van een bijzondere financiële transactie voor het Hendrik Consciencegebouw. De transactie zou vergelijkbaar zijn met de lease-in-lease-outtransactie van 31 juli 1998 voor het Graaf de Ferrarisgebouw.

In de resolutie van het Vlaams Parlement van 31 maart 1999 betreffende een besluitvormingsscenario voor bijzondere financiële transacties die worden aangegaan door Vlaamse overheidsdiensten en -instellingen⁽¹⁾ wordt onder meer gesteld dat dergelijke transacties alleen aanvaardbaar zijn als zij vooraf uitdrukkelijk door de decreetgever zijn toegestaan.

Bij de voorbereiding en de uitvoering van deze transacties zouden de Vlaamse regering en de administratie alle aanbevelingen van dit besluitvormingsscenario dienen na te leven. Conform de aanbevelingen dient, indien de detailgegevens over deze operatie (contractanten, juist geraamd bedrag van de ontvangst) reeds zijn gekend, in het corpus van het begrotingsdecreet een decretale machtiging te worden opgenomen en tevens een omstandige toelichting te worden gegeven over de inhoud van de constructie. Indien er daarentegen nog geen voorbereidende afspraken zijn gemaakt, kan de opname van het bedrag in de begroting in twijfel worden getrokken. In dat geval verdient het de voorkeur later een afzonderlijke bijblad te voorzien waarbij het Vlaams Parlement de machtiging kan verlenen op basis van de details van de operatie opgenomen in de toelichting en waarbij het voorgelegde geraamde bedrag aan ontvangsten kan worden geverifieerd.

OA 24, PR 40 (Rechtstreekse schuld (ontvangsten: 341,1 miljoen BEF))

In het tweede addendum aan de overeenkomst van 21 december 1994 gesloten tussen het Vlaams Gewest, het Limburgfonds, Mijnen NV en de Limburgse Reconvertie-maatschappij (LRM) werd overeengekomen dat deze laatste een vast bedrag ad 4.550,0 miljoen BEF van het consortiumkrediet (dat ten laste is van de Vlaamse Gemeenschap) zou overnemen. Deze overname gebeurde in de vorm van een vervroeg-

¹ Vlaams Parlement, stuk 1346 (1998-1999) - Nr. 1, 4 maart 1999, idem Nr. 2, 15 maart 1999 en idem Beknopt Verslag Nr. 47, 31 maart 1999.

de terugbetaling, retroactief uitgevoerd op 21 december 1997. Volgens hetzelfde addendum diende LRM het bedrag van de vervallen intresten ad 429,9 miljoen BEF voor de periode van 30 juni 1996 tot en met 20 december 1997 te storten op een rekening van het Vlaams Gewest of op een rekening van een door het Vlaams Gewest daartoe aangewezen rechtspersoon. Uit de kredietovereenkomst gesloten tussen LRM en een financiële instelling kan worden afgeleid dat dit bedrag diende ter compensatie van intresten reeds betaald door de Vlaamse Gemeenschap. Op 22 december 1998 werd het betreffende bedrag op de rekening 091-2202002-34 van de Vlaamse Gemeenschap ontvangen en geboekt op de orderekening 87.06, zijnde een wachtrekening. Door het gebrek aan een opname in de algemene middelen in het verleden (in 1998 of 1999), dienen nu de nodige aanpassingen te worden uitgevoerd om deze uitzonderlijke opbrengst van 429,9 miljoen BEF budgettair te verwerken.

Bijgevolg dient er een geëigend begrotingsartikel hiervoor te worden gecreëerd.

OA 35, PR 50 (Aanwending van teruggevorderde salarissen en salaristoelagen), artikel 11.02 (Terugbetaling van salarissen en salaristoelagen (Fonds aanwending van terugbetaling van salarissen en salaristoelagen, artikel 21 van het decreet van 21 december 1990) (toegewezen ontvangsten: 889,5 miljoen BEF))

Bij de raming van de ontvangsten wordt alleen rekening gehouden met de inkomsten voortvloeiend uit de terugbetaling van lonen; de ontvangsten op het fonds afkomstig van GESCO-premies van de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en de Brusselse Gewestelijke Dienst voor Arbeidsbemiddeling (geraamd op 766,5 miljoen BEF) worden niet meegerekend. Deze debudgetteringsproblematiek (die zich ook voordoet aan de uitgavenzijde in het programma 35.50) werd reeds meerdere malen aangekaart, laatst in het begrotingsverslag naar aanleiding van de initiële begroting 2000⁽²⁾. De Minister-President beloofde toen⁽³⁾ een coherent voorstel uit te werken bij de volgende begrotingscontrole; hiervan is niets terug te vinden in het voorliggend aanpassingsblad.

² Vlaams Parlement, Stuk 16 (1999-2000) - Nr. 1, 9 november 1999, p. 7.

³ Vlaams Parlement, Stuk 15 (1999-2000) - Nr. 8, 7 december 1999, p. 29.

II. ONTWERP VAN DECREET HOUDENDE AANPASSING VAN DE ALGEMENE UITGAVENBEGROTING VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP VOOR HET BEGROTINGS- JAAR 2000

II.1. CORPUS VAN HET ONTWERP

Nieuw in te voeren bepaling inzake voorschotten

Reeds in 1999 werd door de Afdeling Accounting van de Administratie Accounting, Budgettering en Financieel Management een procedure opgestart voor de financiële en boekhoudkundige verwerking van derdenbeslagen waarbij gebruik wordt gemaakt van de thesaurierekening 10.40 van programma 24.10. De uitgevoerde beslagen veroorzaakten een debetstand (eind 1999 52,1 miljoen BEF) welke een parlementaire machtiging vereist.

Ontbrekende machtiging voor een bijzondere financiële constructie bij de Vlaamse Vervoermaatschappij (VVM)

De VVM heeft begin 2000 een mandaatovereenkomst gesloten met een instelling die is gespecialiseerd in het opzetten van financiële constructies met als doel een bijzondere financiële transactie (op basis van leasing) uit te werken voor de 45 nieuwe trams die in 2000 en 2001 zullen worden geleverd en ingezet in de steden Antwerpen en Gent.

Net zoals wat reeds werd gemeld in punt I.1. van dit verslag bij de middelenbegroting betreffende de bijzondere financiële transactie met het Hendrik Consciencegebouw, wordt ook hier gewezen op de resolutie van het Vlaams Parlement van 31 maart 1999 betreffende een besluitvormingsscenario voor bijzondere financiële transacties die worden aangegaan door Vlaamse overheidsdiensten en -instellingen⁽⁴⁾⁽⁵⁾. In deze resolutie is de noodzaak van een voorafgaande decretale machtiging opgenomen. Het Vlaams Parlement heeft tevens aangegeven dat voor de Vlaamse openbare instellingen een dergelijke verplichting moet worden opgelegd in het voor die instellingen nog te ontwerpen kaderdecreet.

⁴ Vlaams Parlement, Stuk 1346 (1998-1999) - Nr.1 van 4 maart 1999, Nr. 2 van 15 maart 1999 en Beknopt Verslag Nr. 47, 31 maart 1999.

⁵ In de resolutie van 25 juni 1997 betreffende het juridisch kader, het financieel belang en de audit van het controlesysteem van de Vlaamse openbare instellingen, kwam deze problematiek ook reeds aan bod.

Aanvullend aan het ontbrekende kaderdecreet werd noch in het oprichtingsdecreet van de VVM, noch in het corpus van het begrotingsdecreet een specifieke machtiging opgenomen⁶).

Artikel 12, § 2

Dit artikel waarin machtiging wordt gegeven tot het verstrekken van de vermelde facultatieve toelagen, dient te worden aangevuld met de volgende bepaling: “PR 62.20, BA 33.01, Aandeel van het Vlaams Gewest in de liquidatie van de Stichting Monumenten- en Landschapszorg VZW”.

Artikel 69

Dit artikel mag worden geschrapt. Bij ontstentenis van enige juridische grondslag in de traditionele premiereregeling en wegens het uitgesproken éénmalige en facultatieve karakter van de subsidie volstaat de vermelding van de basisallocatie PR 62.20, BA 51.01 - Aandeel van het Vlaams Gewest in de kosten van de uitgevoerde werkzaamheden aan de gevels en het dak van het kasteel d'Aspremont-Lynden te Rekem (Lanaken), uitgevoerd in opdracht van de NV Domein Reckheim, in artikel 12, § 2, van het corpus als rechtsbasis.

II.2. KREDIETABEL - AFDELING I - BEGROTINGSKREDIETEN DEPARTEMENTALE BEGROTINGEN

OA 32, PR 10 (Gewoon secundair onderwijs), BA 11.03 (Salarissen en toelagen van het personeel van het secundair kunstonderwijs van de Gemeenschap (248,1 miljoen BEF NGK)), BA 11.12 (Salarissen onderwijsinspectie kunstonderwijs (8,1 miljoen BEF NGK)), BA 43.02 (Salarissubsidie aan het Provinciaal Maritiem instituut (55,6 miljoen BEF NGK)), BA 43.11 (Salarissubsidies aan de gesubsidieerde officiële instellingen voor beeldende kunsten (351,6 miljoen BEF NGK)), BA 44.01 (Salarissubsidies aan de gesubsidieerde vrije muziekscholen van eerste categorie (53,9 miljoen BEF NGK)), BA 44.03 (Salarissubsidie aan het Koninklijk Werk Ibis (15,6 miljoen BEF NGK)), BA 44.11 (Salarissubsidies aan de gesubsidieerde vrije instellingen voor onderwijs in de beeldende kunsten (294,9 miljoen BEF NGK))

Bij het onderzoek van de initiële begroting 2000 werd opgemerkt dat deze basisallocaties ofwel dienden te worden geschrapt, ofwel dat de benaming ervan diende te worden gespecificeerd. Het is niet duidelijk welke onderwijssectoren hier worden bedoeld. Ofwel gaat het om het gewoon voltijds secundair onderwijs. Salarissen en salarissubsidies zijn dan reeds voorzien in de basisallocaties 11.10, 11.20, 43.40 en

⁶ Hoewel de toenmalige Vlaamse Minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening op 3 april 1998 aan het Rekenhof reeds had medegedeeld dat aan de VVM werd gevraagd in de toekomst rekening te houden met de door het Rekenhof voorgestelde principes (parlementaire machtiging), gesteld naar aanleiding van het onderzoek van gelijkaardige financiële operaties in 1995 en 1996 bij de VVM (Boek van het Rekenhof 1997, Stuk 11 (1997-1998) - Nr.1, 5 november 1997, blz. 153, punt 3, eerste aandachtspunt).

44.60 van programma 32.10. Ofwel gaat het om andere onderwijssectoren. In dat geval horen ze niet thuis in programma 32.10. In programma 34.10 (Deeltijds kunst-onderwijs) worden overigens reeds kredieten voorzien voor de salarissen en salarissubsidiëring van de muziekscholen en voor de scholen voor beeldende kunsten.

De Minister-President antwoordde dat ingevolge de krappe timing bij de opmaak van de initiële ontwerpbegroting 2000 het de Vlaamse regering beter leek deze aangelegenheden grondig te bestuderen en een coherent voorstel uit te werken bij de volgende budgetcontrole. Aan deze belofte werd niet tegemoet gekomen.

OA 33, PR 20 (Universitair Onderwijs), BA 41.22 (Subsidie aan het Instituut voor Ontwikkelingsbeleid (I.O.B.) (52,2 miljoen BEF NGK))

Daar het Interuniversitair Instituut voor Ontwikkelingsbeleid en -beheer tot op heden nog niet werd opgericht, is er geen rechtsgrond voor de subsidiëring van deze instelling. Ondertussen blijft de oude regeling van kracht waarbij het College van Ontwikkelingslanden van het Universitair Centrum Antwerpen verder wordt gesubsidieerd volgens de bepalingen van artikel 169 van het universiteitendecreet. Dit betekent dat de subsidie aan het College voor het begrotingsjaar 2000 slechts 39,1 miljoen BEF (niet geïndexeerd) en niet 52,2 miljoen BEF bedraagt, en dat de omschrijving van deze basisallocatie zal moeten worden gewijzigd overeenkomstig de plannen die de regering heeft met het College: hetzij een nieuwe omschrijving, hetzij de vroegere omschrijving “Universitair Centrum in Antwerpen: Uitgaven voor personeel en allerlei werkingsuitgaven (College voor Ontwikkelingslanden)”.

OA 34, PR 10 (Deeltijds Kunstonderwijs), BA 11.03 (Salarissen van het deeltijds kunstonderwijs van de Gemeenschap (426,2 miljoen BEF NGK)), BA 43.01 (Salarissubsidies aan de gesubsidieerde officiële scholen voor muziek, woordkunst en dans (2.922,1 miljoen BEF NGK)), BA 43.11 (Salarissubsidies aan de gesubsidieerde officiële scholen voor beeldende kunsten van het deeltijds kunstonderwijs (1.160,7 miljoen BEF NGK)), BA 44.01 (Salarissubsidies aan de gesubsidieerde vrije scholen voor muziek, woordkunst en dans (74,6 miljoen BEF NGK)), BA 44.11 (Salarissubsidies aan de gesubsidieerde vrije scholen voor beeldende kunsten van het deeltijds kunstonderwijs (114,1 miljoen BEF NGK))

Bij het onderzoek van de initiële begroting 2000 werd opgemerkt dat voor het officieel gesubsidieerd en het vrij gesubsidieerd onderwijs een onderscheid wordt gemaakt tussen beeldende kunsten enerzijds en muziek anderzijds. Indien dit onderscheid tussen beeldende kunsten en muziek, woordkunst en dans wordt gewenst, dient het tevens te worden gemaakt voor het gemeenschapsonderwijs (basisallocatie 11.03). Aan deze opmerking werd niet tegemoet gekomen.

OA 52, PR 10 (Beroepsopleiding), BA 41.01 (Dotatie aan de VDAB tot dekking van zijn werkingskosten (beroepsopleiding (3.453,3 miljoen BEF NGK)) en OA 52, PR 40 (Werkgelegenheid), BA 41.01 (Dotatie aan de VDAB tot dekking van zijn werkingskosten (arbeidsbemiddeling) (2.113,6 miljoen BEF NGK))

Zoals reeds opgemerkt bij de initiële begroting 2000 betreffen de omschrijving en de codering van deze basisallocaties werkingsdotaties, maar deze middelen worden ook aangewend voor de financiering van investeringen. Om de bedrijfseconomische aan-

rekening van deze kapitaalsubsidie volgens de bepalingen van het boekhoudbesluit te vergemakkelijken, dient de dotatie te worden opgesplitst in een werkingsdotatie en een investeringsdotatie (met de juiste ESR-code), hetgeen ook tegemoetkomt aan het principe van de begrotingspecialiteit.

OA 62, PR 40 (Huisvesting), BA 63.62 (Investeringsuitgaven in verband met de bouw en/of verbouwing van sociale huurwoningen door gemeenten, OCMW's, de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij of haar erkende maatschappijen in het kader van inbreidingsprojecten in kansarme buurten van de grote agglomeraties Antwerpen en Gent (15,8 miljoen BEF GOK)) en BA 63.63 (Investeringsuitgaven in verband met de bouw en/of verbouwing van sociale huurwoningen door gemeenten, OCMW's, de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij of haar erkende maatschappijen in het kader van inbreidingsprojecten in kansarme buurten van woonzones met uitzondering van Antwerpen en Gent (21,6 miljoen BEF GOK))

Volgens gegevens van de afdeling Gesubsidieerde Infrastructuur is er voor 2000 een tekort aan ordonnanceringskredieten op deze basisallocaties ten bedrage van respectievelijk 109,1 miljoen en 382,6 miljoen BEF. Het begrotingsontwerp voorziet echter geen aanpassingen van die basisallocaties.

OA 63, PR 20 (Gemeenschappelijk vervoer), BA 14.01 (Onderhoud van niet in exploitatie zijnde kokers en stations van de premetro te Antwerpen en kosten met het oog op de bevordering, de rationalisatie en de modernisering van de exploitatie van het gemeenschappelijk stedelijk en interstedelijk secundair vervoer, de uitvoering en coördinatie van enquêtes, studies, onderzoeken en proeven alsook van technische realisaties, zowel bovengronds als ondergronds (8,8 miljoen BEF GVK en 8,5 miljoen BEF GOK)), BA 31.03 (Interestlasten leasingovereenkomst VVM (39,5 miljoen BEF GVK en GOK)), BA 51.04 (Kapitaallasten leasingovereenkomst VVM (43,8 miljoen BEF GVK en GOK)) en BA 81.02 (In kapitaal omzetbare investeringsmiddelen VVM - De Lijn (2.114,0 miljoen BEF GVK en 1.949,2 miljoen BEF GOK))

De GOK's op de basisallocaties 14.01, 31.03 en 51.04 zijn onderschat. Er werd onvoldoende rekening gehouden met de eind 1999 vastgelegde, doch nog niet geordonnanceerde bedragen op deze basisallocaties. Op basisallocatie 14.01 werd bijvoorbeeld in 1999 21,9 miljoen BEF vastgelegd, maar niets werd geordonnanceerd. In de begroting 2000 is echter een GOK voorzien van slechts 8,5 miljoen BEF. Dit krediet volstaat niet om de betaling van de in 1999 en 2000 aangegane verplichtingen uit te voeren.

Voor wat de basisallocatie 81.02 betreft dient te worden vermeld dat het encours eind 1999 sterk is gestegen tot 3.351,1 miljoen BEF wat de behoefte aan GOK's in de komende jaren zal doen stijgen. De vraag is dan ook of met deze toename voldoende rekening werd gehouden in de begrotingsbesprekingen daar de toelichting niets over het encours vermeldt. Een correcte en overzichtelijke betalingskalender ter verantwoording van deze GOK's is noodzakelijk.

OA 63, PR 20 (Gemeenschappelijk vervoer), BA 31.07 (Allerhande uitgaven in verband met de voorbereiding, de planning, de studie en de uitvoering van mobiliteitsconvenanten met inbegrip van de dekking van de extra exploitatiekosten geleden door de VVM (523,3 miljoen BEF GVK en 222,0 miljoen BEF GOK))

Zoals gevraagd bij de initiële begroting werd de uitsplitsing van de kredieten over basisallocaties beginnende met de code 12 (o.a. voor dienstencontracten met externe experts), beginnende met de code 43 (voor subsidies aan gemeenten in kader van bijakte 1) en de huidige basisallocatie 31.07 (voor subsidies aan de VVM) niet doorgevoerd in de voorgelegde krediettabel.

OA 63, PR 30 (Regionale luchthaven en vliegvelden), BA 61.31 (Dotatie voor de aanleg, inrichting en uitrusting van verharde oppervlakten, wegen en gebouwen voor de exploitatie van de luchthavens, inclusief het buitengewoon onderhoud (282,2 miljoen BEF GVK en 374,3 miljoen BEF GOK))

Teneinde een beter inzicht te krijgen in de investeringsdotaties die jaarlijks naar iedere regionale luchthaven afzonderlijk vloeien, dient voor elke luchthaven een afzonderlijke basisallocatie te worden ingeschreven. Deze uitsplitsing zou dan aansluiten bij de recente regeringsbeslissing om voor beide luchthavens voor een periode van vijf jaar afzonderlijke exploitatie- en investeringsenveloppes toe te kennen.

OA 64 PR 20 (Havens), BA 14.05 (Gewoon onderhoud van de basisinfrastructuur van de havens en de onderhoudsbaggerwerken incl. het verwerken van specie, in de maritieme toegangswegen, conform artikel 2, 10°, 16° en artikel 29 van het havendecreet van 2 maart 1999 (4.963,7 miljoen BEF GVK en 4.815,0 miljoen BEF GOK)), BA 54.01 (Terugbetaling aan Nederland van de door deze staat gedane investeringsuitgaven met betrekking tot de Westerschelde en het Zeekanaal Gent-Terneuzen (820,2 miljoen BEF GVK en 1.281,0 miljoen BEF GOK)) en BA 73.05 (Investeringsuitgaven met betrekking tot verdiepingswerken en het bergen van wrakken in de Westerschelde en haar maritieme toegang (926,0 miljoen BEF GVK en 711,7 miljoen BEF GOK))

De uitgaven voor de verdieping van de Westerschelde worden aangerekend op de bovenstaande drie basisallocaties. Daar op deze basisallocaties ook uitgaven worden aangerekend die geen betrekking hebben op het verdiepingsproject, heeft het Vlaams Parlement nog steeds geen voldoende inzicht in de impact van het project op de begroting van het Vlaams Gewest. In dat verband wordt verwezen naar wat het dienaangaande in het auditrapport van het Rekenhof en de Nederlandse Rekenkamer⁽⁷⁾ in verband met de verdieping over de Westerschelde heeft gesteld. Om de begrotings transparantie te bevorderen werd gepleit voor de creatie, binnen hetzelfde programma 64.20, van basisallocaties die uitsluitend betrekking hebben op uitgaven voor de verdieping van de Westerschelde. Een andere oplossing bestaat erin over te gaan tot het invoegen van een nieuw begrotingsprogramma waarbinnen de onderhoud- en investeringskredieten, betrekking hebbende op het project Verdieping Westerschelde, worden gegroepeerd. Een dergelijk begrotingsprogramma zou zeker wenselijk zijn indien gevolg wordt gegeven aan de aanbevelingen in verband met projectmanagement en financiële rapportering die in voornoemd auditrapport werden geformuleerd.

⁷ Vlaams Parlement, Stuk 37 (1999-2000) - Nr. 1, 18 januari 2000, p. 59.

Verder kan worden opgemerkt dat de kredieten worden onderschat.

- Op basisallocatie 54.01 werd het GVK en GOK respectievelijk met 349,1 miljoen BEF en 821 miljoen BEF verhoogd. In de meest recente rapportage van de Rijkswaterstaat-Directie Zeeland (januari 2000), wordt geraamd dat voor het begrotingsjaar 2000 een bedrag van 93,1 miljoen NLG (1.704 miljoen BEF) aan Vlaanderen zal worden gedeclareerd voor wrakkenopruiming- en oeververdedigingswerken, een bedrag dat bijgevolg ook dit jaar door Vlaanderen zal moeten worden betaald. Dankzij de verhoging bedraagt het ordonnanceringskrediet echter maar 1.281 miljoen BEF waarbij zich dan een tekort kan voordoen van 423 miljoen BEF. Hierbij werd dan nog geen rekening gehouden met andere uitgaven (voor het Zeekanaal Gent-Terneuzen) die op deze kredieten moeten worden aangerekend. Wat de vastleggingskant betreft kan slechts beroep worden gedaan op de door de bevoegde Vlaamse ambtenaar (het afdelingshoofd van de Afdeling Maritieme Schelde) gegeven goedkeuringen tot het sluiten van verbintenissen, welke in totaal 111,7 miljoen NLG (2 miljard BEF)⁽⁸⁾ bedragen. Tot dusver werden deze verbintenissen in de begroting opgenomen bij het toestaan van geldvoorschotten in plaats van bij het aangaan van de verbintenissen, zodat er een (zij het tijdelijke) debudgettering voor de vastleggingen is ontstaan ten belope van 755 miljoen BEF. Zoals in het eerder genoemd auditrapport werd aangetoond, zou dit bedrag in toepassing van de vigerende begrotingsregels onverwijld ten laste van de vastleggingskredieten op de begroting moeten worden aangerekend. Via de verhoging werd het vastleggingskrediet op 820,2 miljoen BEF gebracht. Dit houdt in dat wanneer de voornoemde onwettelijke debudgettering in 2000 wordt weggewerkt, er hiervan maar een bedrag van 65,2 miljoen BEF zal overblijven. Dit bedrag zal ontoereikend zijn voor de nieuwe verbintenissen aan te gaan in 2000.
- Op basisallocatie 14.05 werd het GVK en GOK respectievelijk met 593,4 miljoen BEF en 600 miljoen BEF verhoogd wat het nieuwe bedrag voor GVK brengt op 4.963,7 miljoen BEF en voor GOK op 4.815 miljoen BEF. Rekening houdende met de kosten voor de bijkomende onderhoudsbaggerwerken ten gevolge van de verdieping, werden bij de begrotingsopmaak 2000 de benodigde kredieten voor de verdiepingsbaggerwerken door de administratie echter berekend op 5.150,4 miljoen BEF aan GVK en 4.955,5 aan GOK. Er dreigt nog altijd een tekort aan GVK ten belope van 186,7 miljoen BEF en een tekort aan GOK ten belope van 140,5 miljoen BEF. Er wordt opgemerkt dat het gebrek aan ordonnancerings- of vastleggingskredieten op de kwestieuze basisallocatie in het verleden heeft geleid tot laattijdige betalingen van vorderingsstaten en verwijlinteressen⁽⁹⁾.

⁸ Verbintenissen inclusief opslag en BTW, na uitputting van de Nederlandse bijdrage van 54 miljoen NLG.

⁹ Het Rekenhof verwijst in dit verband naar zijn brief van 12 april 2000, kenmerk N 12-1.810.711 B1, aan de Minister-President van de Vlaamse regering, Vlaams Minister van Financiën en Begroting, waarin het de laattijdige betalingen van vorderingsstaten voor de uitvoering van baggerwerken in de Zeeschelde, wegens gebrek aan ordonnancerings- of vastleggingskredieten en de daaruit voortvloeiende intresten ten belope van 1,7 miljoen BEF heeft gelaakt.

OA 99, PR 10 (Interdepartementale bestaansmiddelen), BA 12.38 (Werkingskosten informatica, inclusief ontwikkelingskosten (2.157,1 miljoen BEF NGK))

Bij de gunningsprocedure werd de outsourcingovereenkomst betiteld als een overeenkomst waarbij het aspect aankoop van dienstverlening primeert. Daar het gaat om een contract voor de levering (aankoop) van diensten dat over meerdere jaren wordt gespreid, dienden de kredieten voor deze overeenkomst globaal te worden vastgelegd bij de aanvang van deze overeenkomst, door middel van het gebruik van gesplitste kredieten. Ondanks de toezegging de aanrekeningsproblematiek ten gronde te bekijken bij de budgetcontrole¹⁰) wordt de aanrekening op een niet-gesplitst krediet zonder meer verder gezet.

Dotatie aan de Dienst Kijk- en Luistergeld in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad

Artikel 5.1 van het samenwerkingsakkoord van 25 juli 1997 tussen de Franse Gemeenschap en de Vlaamse Gemeenschap betreffende de heffing van het kijk- en luistergeld op het grondgebied van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad bepaalt dat voor de vervulling van zijn taken, de regering van de Franse Gemeenschap en de regering van de Vlaamse Gemeenschap dotaties aan de Dienst Kijk- en Luistergeld in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad verlenen, binnen de grenzen van de kredieten die daartoe zijn uitgetrokken op hun begrotingen. Artikel 5.2 van hetzelfde akkoord stipuleert verder dat de toegekende dotaties als volgt worden vastgesteld:

- de Franse Gemeenschap en de Vlaamse Gemeenschap nemen, elk wat haar betreft, de personeelsuitgaven van de Dienst ten laste, verdeeld volgens beide taalrollen;
- de Franse Gemeenschap en de Vlaamse Gemeenschap nemen de andere werkingsuitgaven van de Dienst ten laste, respectievelijk voor 80 % en 20 %.

Gelet op het specialiteitsprincipe dient een afzonderlijke basisallocatie te worden gecreëerd.

¹⁰ Vlaams Parlement, Stuk 15 (1999-2000) - Nr. 8, 7 december 1999, p. 40.

II.3. BEGROTINGEN VAN DE DIENSTEN MET AFZONDERLIJK BEHEER (DAB'S) - AFDELING III VAN DE UITGAVENBEGROTING

Algemeen

Niet alle begrotingen van de DAB's zijn op dezelfde manier voorgesteld. Met het departement was nochtans afgesproken dat er naast de begrotingsontvangsten en -uitgaven een apart onderdeel zou voorkomen voor de ontvangsten en uitgaven op het reservefonds.⁽¹¹⁾

Minafonds

Het artikel 1.7 dient als saldo per 31 december 1999 18.085,6 miljoen BEF te vermelden in plaats van 17.878,5 miljoen BEF. Het in te schrijven bedrag op dit artikel dient het geconsolideerde begrotingssaldo te zijn van alle rekenplichtigen van de DAB en niet enkel het totale saldo van de rekening van de centrale rekenplichtige op het einde van vorig jaar. Het correcte bedrag bevat enkel het begrotingssaldo. Fondsenbewegingen, derdengelden en wachtgelden worden daarin niet meegerekend.

Instituut voor het Archeologisch Patrimonium

- De post “Geannuleerd vastgesteld recht” (ten belope van 3,0 miljoen BEF) langs de uitgavenzijde dient te worden geschrapt. Geannuleerde vastgestelde rechten mogen immers nooit worden gebudgetteerd.
- Het reservefonds maakt geen deel uit van de begrotingsontvangsten en -uitgaven, maar dient, zoals bij de andere DAB's, te worden vermeld onder een aparte rubriek bestemd voor de raming van de ontvangsten en uitgaven op het reservefonds.
- De in het reservefonds aanwezige middelen kunnen geenszins voor hun totaliteit worden ingeschreven aan de uitgavenkant van het fonds, daar de aanwending ervan, op grond van artikel 18, paragraaf 2, van het besluit van de Vlaamse regering van 8 juni 1994 dat het financiële en materiële beheer van het Instituut voor het Archeologisch Patrimonium regelt, gebonden is aan strikte voorwaarden die thans klaarblijkelijk noch voorhanden, noch voorzien zijn.

¹¹ In verband met het overgedragen saldo vermeld onder de ontvangsten van het reservefonds wordt aangedrongen op een analoge benadering als voor het overgedragen begrotingssaldo d.w.z. dat het overgedragen saldo van het reservefonds het saldo betreft na resultaatbepaling einde 1999, dus inclusief een gebeurlijke toewijzing ten gunste van het reservefonds. In voetnoot of in de toelichting bij de aangepaste begroting van de DAB kan wel melding worden gemaakt van de samenstelling van het overgedragen saldo van het reservefonds, met nadere bepaling van het bedrag dat na resultaatbepaling per einde 1999 werd toegewezen aan het reservefonds. De rubriek toewijzing is eigenlijk bedoeld voor een gebeurlijke toewijzing einde 2000 en is in dit stadium per definitie 0 BEF daar de begroting van de DAB in principe in evenwicht is. Zoals vermeld in de begrotingsinstructies dient voor de toewijzing (einde 2000) dus geen bedrag te worden ingevuld en kan het louter pro memorie worden ingeschreven.

Vlaams Infrastructuurfonds (VIF)

De begroting voorziet 8 miljoen BEF voor loonkosten van de sociaal bemiddelaar bij de uitvoering van het project Doel (programma 69.00, basisallocatie 11.00), 2,7 miljoen BEF voor loonkosten van de regeringscommissaris bij de gemeentelijke havenbedrijven (programma 69.00, basisallocatie 11.01) en 18,8 miljoen BEF voor loonkosten van personeelsleden ter ondersteuning van infrastructuurwerken (programma 69.00, basisallocatie 11.02).

Er wordt geen toelichting gegeven waarom deze loonkosten op de begroting van het Vlaams Infrastructuurfonds worden aangerekend. Bij de oprichting van deze DAB had de toenmalige Gemeenschapsminister in de Commissie Openbare Werken van de Vlaamse Raad immers gemeld dat de DAB, in tegenstelling tot het vroegere Wegenfonds, over geen enkel eigen personeelslid zal kunnen beschikken, maar dat daarentegen zijn personeelsbestand zal worden beheerd door de bestaande diensten bevoegd inzake Openbare Werken en Verkeer¹²). In de praktijk worden de loonkosten van alle personeelsleden die bij de uitvoering van de infrastructuurwerken zijn betrokken op de bestaansmiddelenprogramma's van de algemene uitgavenbegroting aangerekend. De thans op de DAB voorziene kredieten voor enkele specifieke loonkosten bemoeilijkt de doorzichtigheid van de begroting in haar geheel.

II.4. BEGROTINGEN VAN DE VLAAMSE OPENBARE INSTELLINGEN (VOI's) - AFDELING V VAN DE UITGAVENBEGROTING

Algemeen

De aangepaste begrotingen van volgende instellingen werden niet als bijlage toegevoegd:

- Zeekanaal en Watergebonden Grondbeheer Vlaanderen;
- BLOSO;
- Maatschappij van de Brugse Zeevaartinrichtingen (MBZ).

Vlaamse Opera

De investeringsbijdrage aan de Vlaamse Opera, ingeschreven in de begroting van het Cultuurinvesteringsfonds, is niet als ontvangst opgenomen in de begroting van de Vlaamse Opera. Ook de uitgaven voor de renovatie van de gevel van het operagebouw van Gent, waarvoor deze investeringsbijdrage is bestemd, zijn niet opgenomen in de begroting van de instelling.

¹² Vlaamse Raad, stuk 186 (BZ 1992) - Nr. 9, 26 mei 1992.

Dienst Kijk- en Luistergeld in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad

Aangezien krachtens artikel 2.1. van het samenwerkingsakkoord van 25 juli 1997 tussen de Franse Gemeenschap en de Vlaamse Gemeenschap betreffende de heffing van het kijk- en luistergeld op het grondgebied van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad de Dienst Kijk- en Luistergeld in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad wordt gerangschikt onder categorie A bedoeld bij artikel 1 van de wet van 16 maart 1954 betreffende de controle op sommige instellingen van openbaar nut dient volgens artikel 3, § 1, van dezelfde wet zijn begroting te worden toegevoegd aan de algemene uitgavenbegroting van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap.

Gemeenschapsonderwijs

Teneinde de vergelijkbaarheid met de jaarrekening te waarborgen, is het aangewezen dat het Gemeenschapsonderwijs een geconsolideerde begroting opstelt. Deze begroting dient de consolidatie te omvatten van de begroting van de scholengroepen samen met deze van het centrale niveau.

Investeringsdienst Vlaamse Autonome Hogescholen (IVAH)

Het bedrag van de initiële machtiging (281,1 miljoen BEF) in de begroting van deze instelling is verminderd tot 280,5 miljoen BEF, wat het gevolg blijkt van de aanpassing van de indexcijfers (- 0,2 %).

Deze aanpassing is strijdig met artikel 196, § 2, van het decreet van 13 juli 1994 betreffende de hogescholen in de Vlaamse Gemeenschap, dat bepaalt dat de investeringsmiddelen in het begrotingsjaar 2000 voor de Vlaamse Autonome Hogescholen 281,1 miljoen BEF bedragen. Vanaf het begrotingsjaar 2001 worden deze bedragen aangepast met de voor het begrotingsdecreet gehanteerde aanpassingsfactor voor de investeringssubsidies.

In de krediettabel van programma 35.40 (Algemeen Onderwijs en Vorming), basisallocatie 99.14 (Vastleggingsmachtiging Investeringsdienst Vlaamse Autonome Hogescholen)) is evenwel het juiste bedrag, namelijk 281,1 miljoen BEF, opgenomen. Aldus is er geen overeenstemming tussen het corpus, de krediettabel en de begroting van de instelling.

Vlaams Fonds voor de Sociale Integratie van Personen met een Handicap (VFSIPH)

In de begrotingstabel van het VFSIPH ontbreekt de ontvangstenzijde.

Kind en Gezin

- De begroting wordt niet in evenwicht ingediend. Dat vloeit voort uit de verwerking van de saldi van de vorige boekjaren en van het lopend boekjaar 2000.

	Ontvangsten (x 1.000)	Uitgaven (x 1.000)
Hoofdgroepen 1 - 9	10.006.342	10.009.641
Overgedragen overschot (0821) / tekort (0321) vorige jaren	(0821) 289.713	(0321) 49.499
	10.296.055	10.059.140
Over te dragen tekort (0822) / overschot (0322) van het boekjaar	(0822) 118.812	(0322) 49.404
	10.414.867	10.108.544

Er worden tegelijkertijd overschotten en tekorten geboekt, wat logischerwijs, binnen één begroting, niet kan.

- Kind en Gezin heeft in 1997 het saldo van de investeringskredieten, d.i. het verschil tussen de toegekende investeringsdotatie en de uitbetaalde investeringssubsidies, niet opgenomen in het begrotingsresultaat. Dit saldo bedraagt 85 miljoen BEF en moet worden bijgeteld bij het overschot vorige jaren.¹³
- De investeringsbijdragen aan de kinderdagverblijven worden voor het begrotingsjaar 2000 geraamd op 201,2 miljoen BEF (zie begrotingsposten 5211 + 6351). In de nota aan de Raad van Bestuur van 22 maart 2000 raamt de administratie de investeringsuitgaven voor het jaar 2000 slechts op 145,34 miljoen BEF. Indien dit laatste cijfer reëel is, zal het overschot op de investeringskredieten, dat einde 1999 reeds 359,4 miljoen BEF bedroeg, nog verder aangroeien met circa 55,86 miljoen BEF.

Investeringsfonds voor Grond- en Woonbeleid voor Vlaams-Brabant (Vlabinvest)

Het begrotingssaldo van vorige jaren is niet aangepast aan het intussen bekende saldo voor het boekjaar 1999. Daarenboven wordt het begrotingssaldo van het lopende jaar niet expliciet tot uiting gebracht. Zoals reeds opgemerkt bij de initiële begroting wordt in tegenstelling tot vorig jaar niet langer voorzien in gesplitste kredieten, wat een vermindering aan informatie betekent over het investeringsbeleid van Vlabinvest.

Vlaams Egalisatie Rente Fonds (VERF)

Het bedrag in de rubriek 08.2 (2.377,7 miljoen BEF) verschilt van het werkelijke overgedragen begrotingssaldo van 2.354,5 miljoen BEF in de eindrekening 1999. De opname van de rubrieken 86.5 en 81.5 voor de ontvangsten en uitgaven van de geldbeleggingen (als in- en uitgaande kasstromen) stemt niet overeen met de ESR-codering (deelnemingen in financiële instellingen) en het feit dat deze bewegingen in het verleden budgettair niet werden verwerkt. Voor de uitgavenkant lijkt het meer aangewezen het grootste deel van de uitgaven te vermelden onder de rubriek 41.1 gezien het feit dat het doel van het VERF erin bestaat tussen te komen in rentebeta-

¹³ Zie onder meer budgettaire rapportering bij de rekening 1999.

lingen der directe en indirecte schuld ingevolge mogelijke tekorten op de beschikbare kredieten in de begroting.

Vlaamse Huisvestingsmaatschappij (VHM)

De initiële begroting werd slechts voor één rubriek aangepast; met name werden de “Kapitaaloverdrachten van de Gewesten” (rubriek 69.3) in overeenstemming gebracht met de tijdens de begrotingscontrole gewijzigde algemene uitgavenbegroting.

Bij gebrek aan een begrotingsronde binnen de VHM werden andere rubrieken ten onrechte niet aangepast naar aanleiding van de begrotingscontrole. Bij wijze van voorbeeld kan de verkoop van de verzekeringsportefeuille van de VHM per 1 januari 2000 worden vermeld, met enerzijds een weerslag op de ontvangsten van 796,85 miljoen BEF (de verkoopprijs) en anderzijds een weerslag op de uitgaven van 1.108,791 miljoen BEF (overdracht van de wiskundige reserves).

Aangezien de initiële begroting grotendeels werd overgenomen, blijven ook de bijhorende opmerkingen onverminderd gelden:

- de gegevens over de investeringsverbintenissen worden niet opgenomen, zodat het investeringsbeleid van de VHM niet uit de begroting kan worden afgeleid;
- de ESR-begroting biedt niet dezelfde informatie als de vroegere functionele indeling; daarom is het aangewezen het ESR-schema in te bedden in de functionele indeling zolang de prestatiebegroting nog niet is gerealiseerd.

Tevens werd er geen “overgedragen saldo vorige boekjaren” in de begroting opgenomen.

III. TOELICHTINGEN

ALGEMENE UITGAVENBEGROTING

OA 52, PR 40 (Werkgelegenheid), BA 01.01 (Te verdelen VESOC middelen (930 miljoen BEF NGK))

De kredieten op deze basisallocatie worden verminderd met 1 miljoen BEF tot 930 miljoen BEF. In de toelichting wordt niet vermeld voor welke projecten het krediet van 930 miljoen BEF is bestemd.

OA 63, PR 30 (Regionale luchthavens en vliegvelden (162,3 miljoen BEF NGK, 287,4 miljoen BEF GVK en 384,6 miljoen BEF GOK))

In uitvoering van de beslissing van de Vlaamse regering van 3 maart 2000 zal voor elk van de regionale luchthavens een beheersovereenkomst worden gesloten met een manager voor een periode van 5 jaar. Hiervoor werd op dit programma de nieuwe basisallocatie 12.31 “Managementovereenkomst regionale luchthavens” ingevoerd. De kostprijs wordt in de begroting geraamd op 30 miljoen BEF per jaar per luchthaven, zodoende dat 60 miljoen BEF voor 2000 werd ingeschreven.

Het kredietbedrag lijkt zeer ruim geraamd wanneer er rekening wordt gehouden met het feit dat het volledige programma 63.30 “Regionale luchthavens en vliegvelden” een totaal aan ordonnanceringskredieten (NGK en GOK) vertegenwoordigt van 546,9 miljoen BEF. Bijna 11 % van dit bedrag zou dus als vergoeding aan de managers worden uitbetaald.

De toelichting bij de begroting geeft weinig aanvullende informatie die de hoogte van de geraamde bedragen kan verantwoorden. Ze vermeldt wel dat de managers onder meer volgende opdrachten zullen krijgen:

- een nieuwe beheersvorm voor de luchthavens uitwerken;
- een commercieel plan opmaken;
- een milieuplan opmaken;
- partners zoeken die willen deelnemen in de exploitatie van de luchthaven.

De functioneel bevoegde administratie (afdeling Personenvervoer en Luchthavens) beschikt evenmin over verdere achtergrondinformatie die toelaat de geraamde kredietbedragen te staven⁽¹⁴⁾.

In eerste instantie kan worden opgemerkt dat deze opdrachten (in het bijzonder het uitwerken van een beheersvorm, de opmaak van een commercieel plan, zoeken van partners voor de exploitatie) in het recente verleden reeds voor een aanzienlijk deel zijn uitgevoerd door diverse studiebureaus⁽¹⁵⁾. In tweede instantie blijkt uit de analytische boekhouding met betrekking tot de rekeningen 1999 van luchthaven Oostende en luchthaven Antwerpen dat de totale kost (die zowel personeelskosten als kosten van diensten en goederen omvat) van de huidige directie, inclusief de administratie, respectievelijk ca. 13,8 miljoen BEF voor Oostende, en ca. 10 miljoen BEF voor Antwerpen bedroeg. Deze kosten zitten reeds vervat in de normale dotatie. Hoe de supplementaire managementkosten kunnen worden verantwoord, is niet duidelijk. De toelichting zou hieromtrent meer informatie moeten verschaffen.

OA 64, PR 60 (Integraal Waterbeheer (609,4 miljoen GVK en 610,0 miljoen GOK))

De toelichting bevat te weinig informatie over de totale kostprijs voor de realisatie van het overstromingsgebied Bazel-Kruikebeke-Rupelmonde, de budgettaire spreiding ervan over de verschillende begrotingsjaren en diverse programma's (ook op OA 64.30 en het Minafonds) en het specifieke doel (onteigeningskosten) van de verhoging van het krediet op de enige basisallocatie 73.01 van dit programma.

OA 83, PR 30 (Algemene ontvangsten van de federale overheid afkomstig , voor gewestaangelegenheden), BA 49.18 (Tewerkstellingsprogramma's (7.800 miljoen BEF, AO))

Initieel waren de middelen op deze basisallocatie geraamd op 6.800 miljoen BEF. Bij de begrotingscontrole worden ze met 1 miljard BEF verhoogd. In de verantwoording bij de aangepaste middelenbegroting wordt echter niet aangegeven waarop deze verhoging is gebaseerd.

OA 99 PR 10 (Interdepartementale bestaansmiddelen), BA 12.38 (Werkingskosten informatica, inclusief ontwikkelingskosten (2.157,1 miljoen BEF NGK))

Het is aangewezen duidelijk weer te geven uit welke componenten het kredietbedrag van 1.511 miljoen BEF voor exploitatie bestaat.

Eveneens is er sprake van vernieuwingsprojecten, waarvoor de nodige financiële middelen naar de bestaansmiddelen dienen te worden overgeheveld. In dit kader ver-

¹⁴ Het Rekenhof verwijst in dit verband naar een aanbeveling die het reeds heeft geformuleerd naar aanleiding van een financiële analyse en een analyse van de studies en van het beleid in verband met de Vlaamse regionale luchthavens (controleverslag van 19 oktober 1999, kenmerk N 12-1.669.900 B1, bijlage 3), namelijk dat het is aangewezen in een dergelijk delicaat en complex dossier, één instantie, bij voorkeur de administratie die daarvoor functioneel bevoegd is, het initiatief en de coördinatie voor de besluitvorming op zich te laten nemen.

¹⁵ Conform de bevindingen en conclusies in de voormelde analyse.

dient het de voorkeur duidelijk aan te geven welke de geplande informaticaprojecten zijn en wat het begrote krediet is.

Centraal Financieringsorgaan

Volgens de bepalingen van artikel 9, § 4, tweede lid van het decreet van 16 december 1997 houdende bepaling inzake kas-, schuld- en waarborgbeheer van de Vlaamse Gemeenschap licht de Vlaamse regering het Vlaams Parlement elk jaar bij de aanpassing van de begroting in over de toestand van de saldi van de basisallocaties waarop de dotaties bedoeld in het eerste lid van artikel 9, § 4 worden aangerekend. Deze informatie is niet bij het ontwerp van aanpassing van de begroting 2000 gevoegd.

BIJLAGE - FORMELE OPMERKINGEN

1. ONTWERP VAN DECREET HOUDENDE AANPASSING VAN DE MIDDELENBEGROTING VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP VOOR HET BEGROTINGSJAAR 2000

TABEL

OA 82, PR 20 (Algemene ontvangsten van de federale overheid afkomstig, voor gemeenschapsaangelegenheden), artikel 49.21 (Gedeelde belastingen (ontvangsten: 358.867,5 miljoen BEF))

De initiële raming van 320.060,2 miljoen BEF verminderd met 1.192,7 miljoen BEF geeft een aangepaste raming van 318.867,5 miljoen BEF in plaats van het bovenvermelde bedrag.

2. ONTWERP VAN DECREET HOUDENDE AANPASSING VAN DE ALGEMENE UITGAVENBEGROTING VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP VOOR HET BEGROTINGSJAAR 2000

2.1. CORPUS VAN HET ONTWERP

Artikel 8

De datum van het decreet houdende de algemene uitgavenbegroting 2000 is 22 december 1999 en niet 20 december 1999 zoals verkeerdelijk vermeld.

Artikel 10

De verwijzing naar “de bepalingen van § 1 van dit artikel” heeft geen zin vermits noch in het vermelde artikel 34 GWR, noch in artikel 10 van het ontwerp van aanpassingsblad een onderverdeling in paragrafen voorkomt. Deze vergissing lijkt een gevolg te zijn van de letterlijke tekstovername van artikel 11, § 2, van de initiële algemene uitgavenbegroting 2000.

Artikel 10, a) en b) van de initiële uitgavenbegroting

Naar aanleiding van het onderzoek van de initiële begroting 2000 werd opgemerkt dat het zeevisserijonderwijs en het kunstonderwijs konden worden geschrapt. Het decreet van 31 juli 1990 betreffende het onderwijs-II heeft immers het zeevisserijonderwijs geïntegreerd in het gewoon secundair onderwijs (artikel 61, 2°, 3de streepje) en het kunstonderwijs met beperkt leerplan hervormd tot deeltijds kunstonderwijs (Titel V). Het kunstonderwijs met volledig leerplan behoort als één van de vier onderwijsvormen (ASO, TSO, BSO en KSO) tot het gewoon voltijds secundair onderwijs (artikel 48, 3°).

De Minister-President antwoordde dat hij akkoord was met de voornoemde opmerking. Niettemin blijft in artikel 10 het zeevisserijonderwijs vermeld.

Tevens werd gesteld dat in de opsomming onder artikel 10, b) van het corpus het deeltijds kunstonderwijs en de centra voor leerlingenbegeleiding dienen te worden opgenomen. De centra voor leerlingenbegeleiding nemen met ingang van 1 september 2000 onder meer de plaats in van de PMS-centra (decreet van 1 december 1998 betreffende de centra voor leerlingenbegeleiding).

In de definitieve tekst van artikel 10 werden echter de woorden “van het deeltijds kunstonderwijs en de centra voor leerlingenbegeleiding” op de verkeerde plaats opgenomen. Volgende formulering lijkt meer aangewezen:

Artikel 10, b): de salarissen en salaristoelagen van de personeelsleden van het basis-, secundair, hoger - met uitzondering van het universitair onderwijs, het buitengewoon onderwijs, het onderwijs voor sociale promotie, het deeltijds kunstonderwijs, de diensten voor beroepsoriëntering en de psycho-medisch-sociale centra, de centra voor leerlingenbegeleiding, de onderwijsinspectie en de pedagogische begeleidingsdiensten.

2.2. BEGROTINGEN VAN DE DIENSTEN MET AFZONDERLIJK BEHEER (DAB's) - AFDELING III VAN DE UITGAVENBEGROTING

Vlaams Centrum voor het Openbaar Bibliotheekwerk

Het totaal van de ontvangsten van de aangepaste begroting bedraagt, indien de individuele ontvangstenposten correct werden weergegeven, 123.722.731 BEF en niet 123.721.831 BEF zoals vermeld in het begrotingsontwerp. Daar de begroting in evenwicht wordt ingediend, moeten de uitgaven dienovereenkomstig worden aangepast evenals de decretale bepaling (artikel 40) houdende de goedkeuring van de DAB.

Instituut voor het Archeologisch Patrimonium

Aan de uitgavenzijde werd een post “Saldo 1989” ingeschreven waaraan nog een begrotingscode volgens de economische classificatie moet worden toegekend. In

bijkomende orde dient het ingeschreven bedrag in overeenstemming te zijn met de correcte actuele hoegroetheid van het saldo 1989, i.e. 3.658.887 BEF te verhogen met de intresten die sedert 1 januari 1990 op de bankrekening 437-6136891-30 werden gegenereerd.

Investeren in Vlaanderen

Artikel 21, § 1, van het besluit van de Vlaamse regering van 23 december 1993 betreffende het financieel en materieel beheer van de dienst met afzonderlijk beheer “Investeren in Vlaanderen” bepaalt dat op het einde van het begrotingsjaar het gedeelte van het kassaldo wordt overgedragen dat beschikbaar is na vorming van het reservefonds.

Uit de rekening 1999 blijkt dat het totale kassaldo 112,6 miljoen BEF beloopt en het reservefonds 11,6 miljoen BEF. Derhalve dient het overgedragen saldo 1999 101 miljoen BEF te bedragen en niet 100,4 miljoen BEF.

2.3. BEGROTINGEN VAN DE VLAAMSE OPENBARE INSTELLINGEN (VOI's) - AFDELING V VAN DE UITGAVENBEGROTING

Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling (VDAB)

- Hoewel de VDAB een aangepaste ESR-begroting heeft opgesteld, is dit document niet gepubliceerd als bijlage. Een analoge opmerking werd gemaakt bij de initiële begroting 2000.

Voor de commerciële diensten van de VDAB werd geen aangepaste begroting 2000 opgemaakt. Nochtans is het werkelijk resultaat van de commerciële diensten voor het jaar 1999 gekend zodat dit kon worden verwerkt in een aangepaste begroting.

- De gepubliceerde aangepaste begroting 2000 van de VDAB-algemeen bevat niet de overdracht van het saldo van voorgaande jaren en is bijgevolg niet in evenwicht.

Fonds voor Economische Expansie en Regionale Reconversie - Middelgrote en Grote Ondernemingen (FEERR-MGO) en Fonds voor Economische Expansie en Regionale Reconversie - Kleine Ondernemingen (FEERR-KO)

Zoals reeds opgemerkt bij het initiële begrotingsontwerp 2000, staat bij de begrotingen van het FEERR-MGO en het FEERR-KO een foutieve verwijzing naar het programma waarop de dotaties te vinden zijn. Het juiste programma is 51.20 in plaats van 51.10. De beloofde correctie werd niet uitgevoerd.

Dienst voor de scheepvaart

De uitgavenzijde van de aangepaste begroting bevat enkele rekenkundige fouten. De som van de voorziene individuele uitgavenkredieten beloopt 1.633,1 miljoen BEF, terwijl als uitgaventotaal een bedrag van 1.633,3 miljoen BEF staat vermeld. De subtotalen van codes 11 en 11.3 zijn eveneens verkeerd. Daarnaast werd het overgedragen saldo (tekort) van vorige begrotingsjaren (38,5 miljoen BEF) niet in de aangepaste begroting opgenomen.

2.4. ESR-CLASSIFICATIE

2.4.1. Krediettabel - Afdeling I - Begrotingskredieten - Departementale begrotingen

OA 11, PR 20 (Kanselarij en voorlichting), BA 74.01 (Aankoop van meubilair en materiaal met betrekking tot de ambtswoning van de Vlaamse regering (3 miljoen BEF NGK))

De ESR 95-classificering werd, ondanks beloften gedaan bij de bespreking van de initiële begroting, niet aangepast.

OA 12, PR 10 (Algemene externe betrekkingen), BA 12.63 (Bijdragen van de Vlaamse Gemeenschap aan internationale instellingen en verenigingen (5 miljoen BEF NGK))

Ondanks beloften bij de bespreking van de initiële begroting wordt de zienswijze, waarbij de bijdragen van de Vlaamse Gemeenschap aan internationale instellingen en verenigingen worden beschouwd als werkingskosten, gehandhaafd.

OA 54, PR 10 (Landbouw, tuinbouw en plattelandsbeleid), BA 12.21 (Uitgaven met betrekking tot bedrijfsbegeleiding en bedrijven in moeilijkheden (8,3 miljoen BEF NGK)), BA 3301 (Subsidies in verband met het land- en tuinbouwbeleid (110 miljoen BEF NGK)) en BA 53.04 (Ondersteuning en onderzoek met betrekking tot milieuvriendelijke landbouwproductiemethode en biologische landbouw, GVK en GOK (pro memorie))

Hoewel in de replieken op het initiële begrotingsverslag 2000 werd aangekondigd dat bij de begrotingscontrole zou worden tegemoetgekomen aan de opmerkingen over de verkeerde ESR-code voor basisallocatie 12.21 en de gedeeltelijk verkeerde ESR-code voor basisallocatie 33.01 voor zover er inkomensoverdrachten aan landbouwers worden op aangerekend, zijn deze codes niet aangepast. De kredieten voor basisallocatie 53.04 werden op nul gebracht en er werd een nieuwe basisallocatie 51.01 met dezelfde omschrijving ingevoegd. Uit de omschrijving voor beide basisallocaties blijkt evenwel dat de kredieten zullen worden aangewend voor ondersteuning en onderzoek. Voor het luik “ondersteuning” dient, voor zover het om kapitaaloverdrachten gaat, inderdaad een ESR-code 51 te worden gebruikt, voor “onderzoek” echter een ESR-code 12. Voor zover er toelagen zullen worden verleend op basisallocatie

51.01 dient deze basisallocatie te worden opgenomen in de lijst met facultatieve toelagen.

OA 62, PR 10 (Ruimtelijke ordening, stedenbouw en grondbeleid), BA 33.03 (Lidmaatschap van regionale en internationale verenigingen, inzake ruimtelijke ordening (0,3 miljoen BEF NGK))

In het verslag van het onderzoek bij de initiële begroting 2000 werd gesteld dat lidmaatschapsgelden betaald voor de toetreding tot nationale en internationale organisaties en verenigingen geen subsidies zijn. Bij de opmaak van de aanpassing 2000 werd met deze opmerking geen rekening gehouden. De kredieten voor dergelijke uitgaven dienen echter te worden aangerekend op een basisallocatie “12”- algemene werkingskosten. Analooq dienen de ESR-codes te worden aangepast.

OA 63, PR 20 (Gemeenschappelijk vervoer), BA 14.01 (Onderhoud van niet in exploitatie zijnde kokers en stations van de premetro te Antwerpen en kosten met het oog op de bevordering, de rationalisatie en de modernisering van de exploitatie van het gemeenschappelijk stedelijk en interstedelijk secundair vervoer, de uitvoering en coördinatie van enquêtes, studies, onderzoeken en proeven alsook van technische realisaties, zowel bovengronds als ondergronds (8,8 miljoen BEF GVK en 8,5 miljoen BEF GOK)), BA 70.28 (Kosten met het oog op de bevordering, de rationalisatie en de modernisering van de exploitatie van het gemeenschappelijk stedelijk en interstedelijk secundair vervoer, de uitvoering en de coördinatie van enquêtes, studies, onderzoeken en proeven alsook van technische realisaties, zowel bovengronds als ondergronds (0 miljoen BEF GVK en 0,3 miljoen BEF GOK)) en BA 81.02 (In kapitaal omzetbare investeringsmiddelen VVM - De Lijn (2.114,0 miljoen BEF GVK en 1.949,2 miljoen BEF GOK))

In het verslag over het ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting 1999¹⁶) werd erop gewezen dat een nieuwe basisallocatie (met code 14) moest worden gecreëerd voor de aanrekening van herstellings- en niet-waardevermeerderende onderhoudskosten, waarbij het Vlaams Gewest rechtstreeks blijft instaan voor de financiering. Het heeft onder meer gewezen op de onderhoudskosten van de niet in exploitatie zijnde kokers en stations van de premetro in Antwerpen.

In de aangepaste begroting 2000 werd een krediet ingeschreven van 8,8 miljoen BEF GVK en 8,5 miljoen BEF GOK op de basisallocatie 14.01. Deze kredieten zijn afkomstig van de basisallocaties 70.28 en 81.02 van hetzelfde programma. Uit de omschrijving van de basisallocatie en op basis van de vastleggingen die in 1999 zijn verricht ten laste van de basisallocatie 14.01 kan worden opgemaakt dat het de bedoeling zou zijn er ook uitgaven op aan te rekenen die niet voldoen aan de definitie zoals hiervoor aangegeven (bijvoorbeeld: de subsidiëring van herstellingsuitgaven waarvoor de VVM als opdrachtgever optreedt). Daarom worden hierna de principes aangegeven voor de inschrijving van kredieten en aanrekening van uitgaven op de daartoe geëigende economische codes.

¹⁶ Vlaams Parlement, Stuk 19 (1999-2000) - Nr. 2, 23 november 1999, p. 4.

- Herstellings- en niet-waardevermeerderende onderhoudskosten aan de infrastructuur die rechtstreeks worden gefinancierd door het Vlaams Gewest (het Vlaams Gewest heeft een contract met de leverancier of de aannemer) worden aangerekend op een basisallocatie met code 14⁽¹⁷⁾.
- Herstellings- en niet-waardevermeerderende onderhoudskosten die het Vlaams Gewest onrechtstreeks financiert, dit wil zeggen via het toekennen van een subsidie aan de VVM, worden aangerekend op een basisallocatie met code 3⁽¹⁸⁾. Deze basisallocatie moet dan tevens worden opgenomen in de lijst onder het artikel van het begrotingsdecreet, waarin machtiging wordt gegeven tot het verstrekken van facultatieve toelagen.
- Uitgaven voor investeringen die rechtstreeks door het Vlaams Gewest worden gefinancierd (het Vlaams Gewest heeft een contract met de leverancier of de aannemer) worden aangerekend op een basisallocatie met code 7 (bijvoorbeeld: 70.28).
- Uitgaven voor investeringen die het Vlaams Gewest onrechtstreeks financiert, dit wil zeggen via het toekennen van een kapitaalsubsidie aan de VVM, worden aangerekend op een basisallocatie met code 5 of 8 (bijvoorbeeld: 81.02).

Er wordt aanbevolen in de begroting de basisallocaties te voorzien die nodig zijn om de voornoemde aanrekeningprincipes toe te passen.

2.4.2. Begrotingen van de diensten met afzonderlijk beheer (DAB's) - Afdeling III van de uitgavenbegroting

Minafonds

Zoals reeds opgemerkt bij het initieel begrotingsontwerp 2000 is de economische ESR-code 41.4 “Inkomensoverdrachten binnen eenzelfde institutionele groep aan een Administratieve Instelling van Openbaar Nut” bij artikel 2.4 van de begrotingstabel “Lopende uitgaven in toepassing van het Afvalstoffenplan met inbegrip van de daartoe bestemde overdrachten aan OVAM” slechts correct voor zover zij de overdrachten aan OVAM betreft.

Lastens dit artikel worden evenwel ook de toelagen aan de vilbeluiken voor het verwijderen van krenge, krachtens artikel 28, § 2, en artikel 28, § 3, van het decreet van 2 juli 1981 betreffende de voorkoming en het beheer van afvalstoffen, betaald. Aangezien zij subsidies aan privé-bedrijven zijn, stemmen laatstgenoemde uitgaven, niet overeen met de economische code 41.4.

¹⁷ Andere aankopen van niet-duurzame goederen en diensten rechtstreeks gefinancierd door het Vlaams Gewest krijgen code 12.

¹⁸ Het Rekenhof heeft er in het verleden herhaalde keren op gewezen dat dergelijke onderhouds- en herstellingskosten ten onrechte werden gefinancierd via kapitaalsubsidies (op basisallocatie 81.02). In zijn brief van 21 november 1995 met kenmerk N12 J761.329 B11, gericht aan de Vlaamse Minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening, heeft het Rekenhof beklemtoond dat enkel de waarde van de investeringen die in de balans van de VVM worden opgenomen kunnen worden gefinancierd met kapitaalsubsidies. Het heeft voor deze exploitatiekosten gesuggereerd een bijkomende exploitatiesubsidie vanwege het Vlaams Gewest aan de VVM op te nemen in een daarvoor geëigende basisallocatie in de krediettabel bij de algemene uitgavenbegroting.

De ESR-code 31.31 “Overige exploitatiesubsidies aan andere producenten dan overheidsbedrijven; prijssubsidies aan andere producenten dan overheidsbedrijven” is bijgevolg meer geëigend.

In de aanpassing van de begroting staat bij artikel 2.4 nu alléén de ESR-code 31.31, terwijl met dit artikel zowel overdrachten aan de OVAM (code 41.4) als subsidies aan de vilbeluiken (code 31.31) worden beoogd. Bijgevolg dient de ESR-code 41.4 te worden bijgevoegd onder artikel 2.4 van de begroting.

Instituut voor het Archeologisch Patrimonium

Bij de opmaak van de aangepaste begroting werd geen rekening gehouden met de opmerking geformuleerd bij de initiële begroting. Hierin werd gesteld dat ingevolge de toepassing van het specialiteitsbeginsel het aanbeveling verdient een onderscheid te maken tussen de aanrekening van de loonlasten van personeel onder het gesco-statuut enerzijds en contractuelen anderzijds, bij voorkeur door verdere onderverdelingen van het artikel 11.1 “Eigenlijke lonen”. De loonkosten voor tijdelijk personeel kunnen geenszins worden aangerekend op het artikel 11.2, dat volgens de economische classificatie is bestemd voor “Sociale verzekeringspremies ten laste van werkgevers, afgedragen aan instellingen of fondsen”.

Luchthaven Antwerpen

Voor de post “Dotatie voor de aanleg, inrichting en uitrusting van verharde oppervlakten, wegen en gebouwen voor de exploitatie van de luchthavens, inclusief het buitengewoon onderhoud ervan - basisallocatie 61.31” wordt de ESR-code 63.3 (Kapitaaloverdrachten aan lokale overheden - Aan polders, wateringen en zuiveringsmaatschappijen) gebruikt. De correcte ESR-code is 66.1 (Kapitaaloverdrachten binnen eenzelfde institutionele groep - Van de institutionele overheid).

Luchthaven Oostende

In de begroting dient voor de post “Dotatie voor de aanleg, inrichting en uitrusting van verharde oppervlakten, wegen en gebouwen voor de exploitatie van de luchthavens, inclusief het buitengewoon onderhoud ervan - basisallocatie 61.31” de ESR-code 66.1 (Kapitaaloverdrachten binnen eenzelfde institutionele groep - Van de institutionele overheid) te worden gebruikt.

2.4.3. Begrotingen van de Vlaamse openbare instellingen (VOI's) - Afdeling V van de uitgavenbegroting

Vlaamse Radio- en Televisieomroep (VRT)

De bijgevoegde begroting is niet opgesteld volgens de ESR 95-economische classificatie.

Fonds voor Economische Expansie en Regionale Reconversie - Kleine Ondernemingen (FEERR-KO)

Zoals reeds opgemerkt bij het initiële begrotingsontwerp 2000, verstrekt het FEERR-KO zowel rentetoelagen als kapitaalpremies aan ondernemingen. Beide worden onder rubriek 51.12 (Investeringsbijdragen aan privé-ondernemingen) aangerekend. Voor rentetoelagen verdient het aanbeveling ESR-code 31.1 (Huur- en rentesubsidies) te gebruiken. De Minister-President beloofde bij de begrotingsaanpassing aan deze opmerking tegemoet te komen. Dit is echter niet gebeurd.

3. TOELICHTINGEN***ALGEMENE UITGAVENBEGROTING***

OA 06, PR 10 (Vlaams minister van Onderwijs en Vorming - Algemene werkingskosten), BA 12.19 (Werkingskosten van het kabinet met uitsluiting van de algemene genotskosten in verband met de huur van gebouwen (10,4 miljoen BEF NGK))

Ter verantwoording van de aanpassing van het werkingskrediet van het kabinet van de Vlaamse minister van Onderwijs en Vorming, wordt in de toelichting, onder de rubriek “Kabinetskredieten”, punt e), verkeerdelijk de basisallocatie 06.1.12.06 vermeld in plaats van de basisallocatie 06.10.12.19.

OA 21, PR 10 (Planning en statistiek), BA 12.02 (Allerhande uitgaven met betrekking tot de activiteiten en producten inzake planning en statistiek (16 miljoen BEF GVK en 10,9 miljoen BEF GOK))

De verantwoording van de aanpassing van het krediet wordt in de toelichting tweemaal, in licht uiteenlopende bewoordingen, weergegeven.